چەخماخ

هانس کریستیان ئەندەرسن
لە دانیمارکییەوە: ئازاد مەولوود
(دانیمارک)

سەربازێک لە سەر ڕیتمی مارش بە ڕێگایەکدا دەڕۆیشت: یەک، دوو! یەک، دوو. هەگبەیەکی بە پشتەوە بوو و قوتەشمشێرێکیشی بەقەدی خۆیەوە کردبوو. دیار بوو لە جەنگ بەرەو ماڵ دەگەڕایەوە. لە ڕێگا تووشی پیرەژنێکی جادووگەری زۆر ناشیرین بوو، لێوی خوارەوەی تا سەر سنگی شۆڕ بووبووەوە. پیرەژنەکە پێی گوت:

«ئێوارەت باش ئەی سەرباز. وای لەو شمشێرە جوانە و لەو هەگبە گەورەیەت. دیارە تۆ بەڕاستی سەربازیت. ئێستا تۆ دەبیتە خاوەنی پارەیەکی زۆری ئەوتۆ بە دڵی خۆت بێ!»

«سپاست دەکەم پیرەژنی جادووگەر» سەربازەکە وەڵامی دایەوە.

«ئەو دارە گەورەیە دەبینی؟» جادووگەرەکە گوتی و ئاماژەی بۆ دارەکەی نزیک خۆیان کرد. «ئەو دارە ناوی کلۆرە. تۆ دەبێ بەسەر دارەکە هەڵگەڕێی تا دەگەیتە سەری سەرەوە، لەوێ کونی دارە کلۆرەکەت لێ بەدیار دەکەوێ. بەناو دارەکە شۆڕ دەبیتەوە تا دەگەیتە قووڵایی بنی بنەوە. گوریسێکت لەناوقەد دەئاڵێنم، هەر کاتێک بانگت کرد بە گوریسەکە هەڵتدەکێشم!»

«ئێ باشە من لە بنی بنەوەی دارەکە چی بکەم؟» سەربازەکە پرسی.

«پارە بۆ خۆت کۆکەرەوە!» جادووگەرەکە وەڵامی دایەوە، «تۆ بزانە، کاتێک دەگەیتە بنی بنەوەی دارەکە، ڕاڕەوێکی گەورە و ڕووناکت دێتە پێش، زیاتر لە سەت چرای لێ داگیرساوە، لەوێ سێ دەرگا دەبینی و هەر دەرگایەک کلیلی خۆی لەسەرە و دەتوانی بیکەیتەوە، کە

دەچیتە ناو ژووری یەکەم دەبینی سندووقێکی گەورە لە ناوەڕاستی ژوورەکە دانراوە و سەگێک لەسەر سندووقەکە هەڵتووترکاوە. ئەم سەگە جووتێ چاوی هەیە هێندەی ژێرپیاڵەیەک گەورەن، بەڵام تۆ گوێی مەدێ و خۆت سەخڵەت مەکە. من بەرهەڵبێنە شینە خانەخانەکەی خۆمت دەدەمێ، کە چوویتە ژوورەرە یەکسەر لەسەر زەوی ڕایخە و بە ئەسپایی بڕۆ سەگەکە هەڵگرە و لەسەر بەرهەڵبێنەکەی منی دانێ و سندووقەکە بکەوە، هەرچەندی پارەت دەوێ بۆخۆت ببە. پارەکان مسن، بەڵام ئەگەر لە جیاتی پارەی مس حەزت لە پارەی زیوە، ئەوە دەبێ بڕۆیتە ناو ژوورەکەی تر. لەوێ سەگێک دەبینی جووتێ چاوی پێوەیە هێندەی بەرداشێکن، بەڵام تۆ گوێی مەدێ و خۆت سەخڵەت مەکە. سەگەکە بخەرە سەر بەرهەڵبێنەکەی من و پارەکان بۆخۆت هەڵگرە، ئەگەر نا، دەتوانی لەجێی ئەمانە پارەی زێڕ بۆ خۆت ببەیت، بۆ ئەم مەبەستە دەبێ بچیتە ناو ژووری سێیەم و هەرچەند زێڕی دەتەوێ و پێت هەڵدەگیرێ بۆ خۆت ببە. بەڵام ئەو سەگەی لەسەر سندووقی پارەکە هەڵتووترکاوە دوو چاوی گەورەی هەیە، هەر یەکەیان هێندەی (بورجی خڕن) . باوەڕت بێ ئەمە بەڕاستی سەگە نەک گاڵتە، بەڵام تۆ هیچ گوێی مەدێ و خۆت سەخڵەت مەکە، هەر ئەوەندە تۆ بیخەرە سەر بەرهەڵبێنەکەی من، ئیتر ئەو هیچت لێ ناکات. دوای ئەمە چەندی زێڕت ویست بە ئارەزووی خۆت لە سندووقەکە ببە بۆ خۆت!»

«خراپ نییە» سەربازەکە گوتی. «ئەدی من چی بدەم بە تۆ، پیرەژنی جادووگەر؟ بیر دەکەمەوە خۆ دەبێ تۆش شتێکت پێ ببڕێ!»

«نەخێر» جادووگەرەکە وەڵامی دایەوە. «تەنانەت یەک عانەشم ناوێ! تەنیا یەک شتم لێت دەوێ. داپیرەم کاتی خۆی چەخماخێکی کۆنی لەناو دارەکە لەبیر کردووە. ئەو چەخماخەم لەگەڵ دەستی خۆت بۆ بێنە دەرەوە!»

«ئاوا! کەواتە با گوریسەکە لە ناوقەدم بئاڵێنم» سەربازەکە گوتی.

«ئەوەتا» جادووگەرەکە گوتی. «ئەوەش بەرهەڵبێنە شینە خانەخانەکەم.»، ئیتر سەربازەکە بە دارەکە هەڵگەڕا تا گەیشتە سەرەوە، لەوێ بەناو کونەکەدا خۆی شۆڕکردەوە هەروەکوو جادووگەرەکە پێی گوت تا گەیشتە ڕاڕەوە گەورەکە کە بە سەتان چرای لێ هەڵکرابوو.

یەکەم دەرگای کردەوە. ئۆۆۆۆی ... بینی وا سەگێک بە دوو چاوی زەقەوە سەیری دەکات کە هێندەی ژێرپیاڵەیەکن.

«ئای کە تۆ چەند سەگێکی ڕێکوپێکی» سەربازەکە وای بە سەگەکە گوت، ئەوجا هەڵیگرت و لە سەر بەرهەڵبێنەی جادووگەرەکەی دانا و گیرفانەکانی پڕکرد لە پارەی مس، پاشان سندووقەکەی داخستەوە و سەگەکەی لەسەر داناوە و چووە ناو ژووری دووەم.

وااای! لەوێ چاوی بەو سەگە کەوت کە چاوەکانی هێندەی بەرداشێک گەورەبوون، «هێندە سەیرم مەکە» سەربازەکە بەسەگەکەی گوت. «چاوەکانت بە ژان دەکەون»، ئەوجا هەڵیگرت و خستییە سەر بەرهەڵبێنەی جادووگەرەکە، کە چاوی بەم هەموو پارە زیوە کەوت لەناو سندووقەکە، هەرچی پارەی مسی پێ بوو،

هەمووی فڕێ دا و گیرفانەکانی و هەگبەکەی پشتی پڕکرد لە پارەی زیو. دواتر ڕۆیشتە ناو ژووری سێیەم! ئای چەند قێزەونە! سەگەکەی ژوورەوە جووتێ چاوی پێوەبوو بەڕاستی هێندەی بورجی خڕ گەورەبوون. لەشوێن خۆیان وەکوو چەرخوفەلەک دەخولانەوە.

«ئێوارە باش» سەربازەکە بە سەگەکەی گوت و دەستێکی گەیاندە کڵاوەکەی سەری خۆی. لە ژیانی خۆی سەگی وای نەبینیبوو، بەڵام کە کەمێک سەیری کرد، بیری کردەوە، ئیتر تەواو، خۆ تازە پەشیمان نابێتەوە. سەگەکەی هەڵگرت و لە سەر زەوی داینا و سندووقەکەی کردەوە. ئەی خوای گەورە هاوار، لەو هەموو زێڕە زۆرە! بەو زێڕە دەتوانێ هەموو کۆپنهاگن و هەرچی شەکرۆکە و شیرینی دووکانان هەیە بکڕێت. دەتوانێ چی پەیکەری بچکۆلەی سەربازەکان هەیە کە لە فافۆن دروست کراون بیانکڕێت. دەتوانێ یارییەکانی هەموو دنیا بکڕێت، ئەوانەی لە شێوەی ئەسپ دروست کراون و منداڵان سواریان دەبن. بەڵێ! پارەکە هێندە زۆرە بەشی هەمووی دەکات! سەرجەم پارە زیوەکانی نێو گیرفانەکانی و هەگبەکەی پشتی فڕێ دا و لەجیاتی ئەوان پارەی زێڕی بۆ خۆی هەڵگرت. گیرفانەکانی و هەگبەکەی پشتی و کڵاوەکەی سەری و پۆتینەکانی پڕکرد لە زێڕ تا وای لێهات بە ئاستەم دەیتوانی بڕوات. ئێستا بووە خاوەن پارە، ئیتر سەگەکەی خستەوە سەر سندووقەکە و دەرگاکەی داخست و بەنێو دارەکەدا هاواری کرد:

«دەی پیرەژنی جادووگەر، ئێستا هەڵمکێشە بۆ سەرەوە!»

«چەخماخەکەت لەگەڵ خۆت هێناوە؟» جادووگەرەکە لێی پرسی.

«ئەرێ بەڕاست» سەربازەکە گوتی. «خۆ من چەخماخەکەم لەبیر چوو!» یەکسەر ڕۆیشت و هەڵیگرت. جادووگەرەکە هەڵیکێشاوە بۆ سەرەوە، ئیتر سەربازەکە بە گیرفان و پۆتین و هەگبەی پشت و کڵاوی پڕ لە زێڕ کەوتەوە سەر ڕێگاکە.

«تۆ ئەو چەخماخەت بۆ چییە و چی لێ دەکەیت؟» سەربازەکە لێی پرسی.

«ئەوە پێوەندی بە تۆوە نییە!» جادووگەرەکە گوتی، «ئەوە تۆ ئێستا پارەکەت وەرگرت! بێنە چەخماخەکەم بدەرێ!»

«قسەی هەلەق و مەلەق» سەربازەکە پێی گوت، «ئەگەر هەر ئێستا پێم نەڵێی چی لەو چەخماخە دەکەیت، ئەوە بەو شمشێرە سەرت پەل دەدەم!»

«نا، پێت ناڵێم!» جادووگەرەکە پێی گوت.

سەربازەکە شمشێرێکی لە ملی داو سەری لە لەشی جیاکردەوە و لاشەکەی لەو ناوە کەوت، ئەوجا زێڕەکانی خستە ناو بەرهەڵبێنەی جادووگەرەکە و گرێی لێ دا و کردی بە بوخچە و خستییە سەر پشتی خۆی و ڕێگای شاری گرتەبەر.

شارەکە شارێکی یەکجار خۆش بوو. خۆی کرد بە میوانخانەیەکی زۆر خۆش و داوای باشترین ژوور و بەتامترین خواردنی کرد کە حەزی لێ بوو، چونکە ئێستا دەوڵەمەندە و پارەیەکی زۆری هەیە. ئەو خزمەتکارەی دەبوایە پۆتینەکانی بسڕێتەوە و پاک بکاتەوە و بۆیاخیان بکات پێی سەیر بوو و باوەڕی نەکرد کاتێک چاوی بە پۆتینە کۆن و شڕەکانی کەوت کە لەگەڵ پیاوێکی دەوڵەمەندی وەکوو ئەو نەدەگونجا. تا ئەو کاتە هیچی تازەی

نەکڕیبوو. ڕۆژی دواتر جلوبەرگ و پۆتینی جوان و ڕێکی کڕی، ئیتر بەم جۆرە سەربازەکە بووە پیاوێکی پۆشتە و ڕێکوپێک و خەڵک باسی شوێنە گرنگەکانی شار و پاشای شارەکە و کچە شازادە شۆخوشەنگەکەیان بۆی دەکرد.

«مرۆڤ لەکوێ دەتوانێ چاوی بەو کچە شازادەیە بکەوێ؟» سەربازەکە پرسی.

«کەس ناتوانێ بیبینێ»، هەموویان وایان پێگوت. «لە کۆشکێکی گەورە دەژی لە مس دروست کراوە و هەرچوار دەورەی بە شوورەی زۆر و بورجی بەرز گیراوە! هیچ کەسێک بەبێ ئاگاداری پاشا بۆی نییە بچێتە ژوورەوە، یان بێتە دەرەوە، چونکە چارەنووسی وا لێکدراوەتەوە کە شوو بە سەربازێکی سادە و ئاسایی دەکات، پاشاش ئەمەی بەدڵ نییە.»

«من حەز دەکەم ئەو کچە شازادەیە ببینم!» سەربازەکە لە دڵی خۆی گوتی، بەڵام دیارە بە هیچ جۆرێک بۆم نییە و ڕێم پێ نادرێ.

سەرەڕای ئەم جۆرە بیرکردنەوەیە، سەربازەکە بە دڵێکی ئاسوودەوە ژیانێکی خۆش دەژیا. دەرۆیشتە بینینی شانۆگەری کۆمیدی و لە باخچەی پاشا پیاسەی دەکرد و پارەیەکی زۆری دەبەخشییە هەژاران. بەڕاستی کارێکی جوان بوو! لە ئەزموونەکانی ژیانی ڕابوردووی دەیزانی نەداری و نەبوونی چەند سەخت و ناخۆشە، ئێستا ئەو دەوڵەمەندە، جلوبەرگی پۆشتە و ڕێک و جوانە، هاوڕێ و برادەری زۆر بووە و هەر هەموویان وەکوو پیاوێکی نەرمونیان و بەڕێز سەیری دەکەن و پای لێ دەنێنەوە و ئەویش دڵی بەم ڕێزگرتنە خۆش بوو. هەموو ڕۆژێک بە ئارەزووی خۆی پارەیەکی زۆری خەرج دەکرد تا وای لێهات پارەکانی خەریک بوو تەواو دەبوون، چونکە هیچ پارەیەک نەدەهاتەوە جێی ئەوانەی خەرجی دەکردن، بۆیە ناچار لەبەر بێ پارەیی ژوورە خۆشەکەی بەجێ هێشت و شوێنی ژیانی گواستەوە ژوورێکی بچووک لە بنمیچی خانوویەک و ئیتر پۆتینەکانی بە دەستی خۆی پاک دەکردەوە و خۆی شوێنە هەڵوەشاوەکانی دەدوورییەوە و هاوڕێکانیشی وردە وردە پشتیان تێ کرد و سەردانیان نەدەکرد و تاقەتیان نەبوو لەبەر خاتری ئەو، بەسەر ئەو هەموو قادرمانە بکەون.

ئێوارەیەکیان زۆر تاریک بوو، بەڵام ئەو توانایی نەبوو تەنانەت مۆمێک بکڕێت، لەپڕ بیری کەوتەوە ئەو کاتەی بە یارمەتی جادووگەرەکە چەخماخەکەی لەناو دارە کلۆرەکە دەرهێنا، پارچە مۆمێکی بچووکی لەگەڵدابوو. چەخماخەکە و پارچە مۆمەکەی دەرهێنا، بەڵام کاتێک چەخماخەکەی لێ دا و پرووشکە ئاگر لە بەردەکە هەڵسا و بە هەوادا بڵاوبوونەوە، لەپڕ دەرگاکە کرایەوە و ئەو سەگە لەبەردەمی پەیدابوو کە جووتێ چاوی هێندەی ژێرپیاڵەیەکی پێوەبوو، پێشتر لە ناو دارە کلۆرەکە بینیبووی و پێی گوت: «فەرموو گەورەم چ فەرمانێکت هەیە!»

«چی!» سەربازەکە گوتی. «وای لەو چەخماخە سەیرە، کەواتە هەرچییەکم بوێت دەتوانم داوای بکەم! هەندێ پارەم بۆ پەیداکە!» ئاوای بە سەگەکە گوت. سەگەکە بە چاوتروکانێک بزر بوو! بە چاوتروکانێک بەدەرکەوتەوە و کیسەیەکی بەدەمەوە بوو پڕی پارە بوو.

سەربازەکە ئێستا زانی چەخماخەکە چەند گرنگ و بەنرخە! ئەگەر یەک جار چەخماخ لێ دا، ئەوە ئەو سەگە دێت کەوا لەسەر سندووقی پارە مسەکان بوو، ئەگەر دوو جاری لێ دا سەگەکەی سەر سندووقی پارە زیوەکان

دێت، ئەگەر سێ جاری لێ دا سەگەکەی سەر زێڕەکان دێت، بەم جۆرە سەربازەکە جارێکی تر گەڕایەوە ژوورە خۆش و جوانەکەی و بەرگی جوان و ڕێکی پۆشی و هەموو هاوڕێکانی ناسیانەوە و زۆر دڵیان پێی خۆش بوو.

بیری کردەوە: نابێ ئەوە ڕاست بێ، چۆن دەبێ هیچ کەسێک بۆی نەبێ ئەو کچە شازادەیە ببینێ! وەکوو هەموو باسی دەکەن دەڵێن یەکجار شۆخوشەنگ و نازدارە! ئەوجا ئەو شۆخوشەنگییە بە کەڵکی چی دێت، ئەگەر ئەو بەردەوام لە ناو چوار دیواری کۆشکێکی گەورەی مس دانیشێ و ئەو هەموو بورجەی بە دەوردا قوت کرابێتەوە. — تۆ بڵێی من هەرگیز نەتوانم ببینم؟

– کوا چەخماخەکەم لەکوێیە! هەرکە ئاگری لێ دا یەکسەر سەگەکە هات بە جووتێ چاوی گەورەوە کە هێندەی ژێرپیاڵەیەک بوون.

«ڕاستە ئێستا کات نیوەشەوە» سەربازەکە گوتی، «بەڵام من لە ناخەوە ئارەزوومە کچە شازادە ببینم، تەنانەت مەگەر بۆ چاوترووکانێکیش بێت!»

سەگەکە یەکسەر لە دەرگاکە چووە دەرەوە، و بەر لەوەی سەربازەکە فریا بکەوێ بیربکاتەوە، بینی وا سەگەکە هاتەوە و کچە شازادەی بە خەوتوویی بەسەر پشتەوەیە و هێندە شۆخوشەنگ و نازدار بوو، هەر کەسێ بیدیبایە گومانی نەدەکرد کەوا کچە شازادەیەکی ڕاستەقینەیە. سەربازەکە هەرچەندەی کردی خۆی پێ نەگیرا و کچە شازادەی ماچ کرد، چونکە سەربازێکی ڕاستەقینە بوو.

سەگەکە بە ڕاکردن کچە شازادەی بردەوە شوێنی خۆی. کە سبەینە داهات لەو کاتەی پاشا و شاژن بەدەم چا خواردنەوەی بەیانی دانیشتبوون، کچە شازادەکە گوتی شەو خەونێکی زۆر سەیرم بینیوە. سەگێک و سەربازێک هاتوونەتە خەونم، لە خەونمدا سواری پشتی سەگەکە بووم و سەربازەکە ماچی کردم.

«بەخوا بابە چیرۆکێکی خۆشە» شاژن گوتی، ئیتر بڕیار درا شەوی دواتر یەکێک لە خانمانی یاوەری دیوانی پاشایەتی بە دیار تەختی نووستنی کچە شازادەوە ئێشک بگرێ، تا ببینێ ئاخۆ بە ڕاستی خەون بووە، یان چی؟

سەربازەکە پەرۆشییەکی ترسناک دایگرت تا جارێکی تر کچە شازادە ناسک و نازدارەکە ببینێ. کە شەو داهات هەمدیس سەگەکە هاتەوە و کچە شازادەی هەڵگرت و تا هێزی تێدا بوو بەڕاکردن ڕۆیی، خانمی یاوەری دیوانی پاشایەتی جووتێ پۆتینی لە پێی هەڵکێشا و بە هەمان خێرایی بەدوایدا ڕای کرد. کاتێک بینی سەگەکە و کچە شازادە چوونە ناو خانوویەکی گەورە و تێیدا بزربوون، بیری کردەوە، ئەوە زانیم و پێکەوتم لە کوێن، ئەوجا بە پارچەیەک تەباشیر نیشانەیەکی لەسەر دەروازەی خانووەکە دیارکرد، دواتر گەڕایەوە شوێنی خۆی و پاڵ کەوت، هێندەی نەبرد سەگەکە هاتەوە و کچە شازادەی هێنایەوە، بەڵام سەگەکە زۆر زیرەک بوو، کاتێک بینی نیشانەیەک لەسەر دەرگای ئەو خانووە دانراوە کە سەربازەکەی لێ دەژی، پارچەیەک تەبەشیری هێنا و هەمان نیشانەی لەسەر دەروازەی هەموو خانووەکانی شار دانا و ئەم کارە ئەوپەڕی زیرەکی تێدابوو، چونکە ئێستا کە خانمی یاوەری دیوانی پاشایەتی دەبینێ دەروازەی هەموو خانووەکانی شار نیشانەیان لەسەرە، لێی تێک دەچێ و نازانێ

دەروازە ڕاستەقینەکە کامەیە.

بۆ بەیانییەکەی پاشا و شاژن و خانمی یاوەر و تەواوی ئەفسەرەکانی سوپا زوو هاتن تا ببینن کچە شازادە شەو هاتووەتە کوێ.

«ئێرەیە» پاشا گوتی، کاتێک چاوی بە یەکەم دەروازە کەوت کە نیشانەی لەسەر بوو.

«نەخێر پیاوە شیرینەکەم، ئێرە نییە، ئەوێیە» شاژن گوتی، کاتێک چاوی بە دەروازەی دووەم کەوت کە نیشان کرابوو.

«ئەوەتا یەکێک لێرەیە، ئەوەتا یەکێکی تر» هەر یەکەیان کاتێک نیشانەیەکیان بەسەر دەروازەیەکەوە دەبینی؛ بە دەنگ دەهاتن، ئیتر تێگەیشتن کەوا هیچ سوودی نییە و ناگەنە ئەوەی بە دوایدا دەگەڕێن.

بەڵام شاژن ئافرەتێکی تا بڵێی هۆشمەند بوو، هەر ئەوە نەبوو تەنیا سواری گالیسکەی شاهانە بێت، بەڵکوو زۆر شتی دەزانی. دەستی دایە مەقەسێکی زێڕینی گەورە و پارچەیەکی گەورە ئاوریشمی هەڵبڕی و بە دورمان توورەگەیەکی خنجیلانەی جوانی لێ دروست کرد و پڕی کرد لە دانی ورد و لە پشتی کچە شازادەی گرێ دا، ئەوجا کونێکی بچووکی لە توورەگەکە کرد تا دانەکە دەنک دەنک بەڕێگادا بڕژێ، بەڵکوو شوێن پێی کچە شازادە بکەون و بزانن بۆ کوێ چووە.

کە شەو داهات، دیسان سەگەکە هاتەوە و کچە شازادەی لەسەر پشتی خۆی دانا و بەڕاکردن بردی بۆ لای سەربازەکە، کە زۆر زۆری خۆش دەویست و خۆزگەی دەخواست میرێک بوایە، بەڵکوو دەبوو بە هاوسەری. سەگەکە بە هیچ کلۆجێک هەستی نەکرد دەنکی دان بە دوایدا کەوتووەتە خوارەوە و لە کۆشکەوە ڕێچکەی بەستووە تا دەگاتە بەر پەنجەرەی سەربازەکە، ڕێک لەو شوێنەی بە کچە شازادەوە بە سەر شوورەکە بازی داوە. بۆ بەیانییەکەی پاشا و شاژن بینییان کچەکەیان لە کوێ بووە، بۆیە سەربازەکەیان گرت و خستیانە ژوورەوە و لەوێ بەجێیان هێشت. شوێنێکی تاریک و خەمناک بوو، پێیان گوت: «بەیانی تۆ لە سێدارە دەدرێیت.» هەواڵێکی ناخۆش بوو و چەخماخەکەیشی لە ژوورەکەی خۆی لە میوانخانەکە لەبیر کردبوو. بەیانییەکەی لە کەلێنی شیشە ئاسنەکانی پەنجەرە بچووکەکەی زیندانەکەی خەڵکی دەبینی وا بە پەلە ڕێگایان گرتووە بۆ دەرەوەی شار تا ئامادەی لە سێدارەدانی ئەو بن. گوێی لە دەنگی تەپڵ کوتان بوو، سەربازەکانی بینی بە مارش دەڕۆیشتن. خەڵکی تێکڕا بە ڕاکردن دەڕۆیشتن؛ لە نێوانیاندا منداڵێکی پینەدۆزی بینی بەرکۆشێکی چەرمی لەبەر بوو و جووتێ نەعلی لەپێ بوو. ئەو منداڵە بە هەڵبەزینەوە و بە گورگەلۆقە ڕێی دەکرد، بۆیە لەپڕ تاکە نەعلێکی لە پێی داکەندرا و دەرپەڕی و کەوتە لای شوورەکە، نزیک ئەو شوێنەی سەربازەکە لێی دانیشتبوو و لە کەلێنی شیشەئاسنەکان سەیری دەرەوەی دەکرد.

«هێی کوڕە پینەدۆز! پێویست ناکا وا پەلە بکەیت»، سەربازەکە پێی گوت. «هەتا من نەیەم هیچ ڕوونادا! وەرە بەڕاکردن بڕۆ ئەو شوێنەی من لێ دەژیم چەخماخەکەمم بۆ بێنە، چوار عانەت دەدەمێ! بەڵام خێراکە!» کوڕە پینەدۆزەکە لە خوای دەویست چوار عانەکەی دەست کەوێ، بۆیە وەک تیر بە دوای چەخماخەکە بۆی دەرچوو، هێنای و دایە دەست سەربازەکە، ئەوجا با بزانین بەسەرهاتەکە بە کوێ دەگات!

لـە دەرەوەی شـار سـێدارەیەکی گەورەیـان دامەزراندبـوو و سـەربازەکانی پاشـا و سـەتان هـەزار کـەس دەوریان دابـوو، پاشا و شـاژن لـە بەرانبـەر دادوەر و ئەنجوومەنـی دادوەران دانیشـتبوون. سـەربازەکە لەسـەر پلیکانـەکان وەسـتابوو و کاتێـک ویسـتیان گوریسـەکە بکەنـە ملی، گوتـی هەمیشـە وابـووە، ئەگـەر گوناهبارێـک ئاواتێکـی هەبـێ، بـەر لـەوەی سزاکەی بەسـەردا جێبەجـێ بکرێـت، ئاواتەکـەی بۆ دەهێنرێتـە دی، دوا ئاواتـی منیش ئەوەیـە زۆر حـەز دەکـەم قەلنەیـەک تووتـن بکێشـم، ئـەوە دەبێتـە دوا قەلنـەم لـەم دنیایـە. بێگومـان پاشـا لـە بەرانبـەر ئـەم داوایـە نالّـێ نـا. سـەربازەکە دەسـتی گەیانـدە چەخماخەکـەی و ئاگری لـێ دا، یـەک دوو، سـێ! هـەر سـێ سـەگەکان لەبـەر دەمـی ئامادەبـوون، ئـەو سـەگەیان بـە دوو چـاوی گـەورە هێنـدەی ژێرپیالّـەیاک و ئەوەیـان بـە جووتـە چاوێک هێنـدەی بەرداشـێک و ئـەوەی تریان بـە جووتـێ چـاوی گـەورە، هێنـدەی بورجـی خـڕ.

«بـە هانـام وەرن و لـە سـێدارە ڕزگارم کـەن!» سـەربازەکە گوتـی. لەگـەڵ ئـەم قسـەیە سـەگەکان تاویـان دایـە دادوەر و تـەواوی ئەنجوومەنـی دادوەران. قاچـی یەکێکیانیـان گـرت و لووتـی ئـەوی تریـان گـرت و چەنـدان بـاڵ بـەرز هەڵیـان دانـە ئاسـمان، لەگـەڵ کەوتنـە خوارەوەیـان پارچـە پارچـە بـوون.

«مـن نەمویسـت!» پاشـا هـاواری کـرد، بـەڵام سـەگە گەورەکـە پەلامـاری دا و پاشـا و شـاژنی گـرت و هەڵیدانـە پشـت ئەوانـی تـر؛ سـەربازەکان زیرەیـان لـێ هەڵسـا و خەلکەکـە هاواریـان کـرد: «ئـەی سـەربازە بچکۆلەکـە، تۆمـان دەوێ ببیـت بـە پاشـای ئێمـە، کچـە شـازادە شۆخوشـەنگ و نازدارەکـە دەبـێ بـۆ تـۆ بێـت!»

ئەوجا سـەربازەکەیان سـواری گالیسـکەی شاهانە کـرد و هـەر سـێ سـەگەکان لەپێشـی سـەمایان دەکـرد و هاواریـان دەکـرد «بـا، بژی.....بـا، بژی!» و کـوڕە گەنجـەکان پەنجەیـان دەخسـتە دەمیـان و فیکەیـان لـێ دەدا و سـەربازەکان سـەلام قوتیـان دەکـرد.

کچە شازادە لە کۆشکی مس هاتە دەرەوە و بووە شـاژن و دڵـی زۆر خـۆش بـوو، زەماوەندەکەیـان هەشـت ڕۆژ و هەشـت شـەو بـەردەوام بـوو، سـەگەکانیش لـە دەوری مێزەکـە هەڵتووترکابـوون، چاوەکانیـان زەق کردبـووەوە.

لە کتێبی (سـەرجەم نووسـینەکانی هانس کریسـتیان ئەندەرسـن) وەرگیـراوە.

H. C. Andersen
Eventyr og Historier
Komplet samling
Bogklubben 2001

* ئـەم کورتـە چیرۆکـە کـە ڕاسـتەوخۆ لـە زمانـی دانیمارکییـەوە کراوەتـە کـوردی، تۆبـەرەی وەرگێڕانـی سـەرجەم کارەکانـی (ئەندەرسن)ـە کـە دانیمارکییـەکان ناوەکـەی بـە کورتکراوەیـی بـە (هـۆ. سـی. ئەنەسـن) دەنووسـن، بە پیتی لاتینی دەنووسرێ H.C.Andersen. کۆی بەرهەمەکانی ئەم نووسەرە کتێبێکی گەورەیە و لە دوو تویێی (١١٨٠) لاپەڕەدایە، بریتییە لە کورتەچیرۆک و چیرۆکی بەرئاگردان، (ئازاد مەولوود)ی وەرگێڕ دەسـتی داوەتـە وەرگێڕانـی ئـەم کتێبە، بۆ تەواوکردن و بەچاپ گەیاندنـی ئێمـە لـە گۆڤـاری (ڕامان)دا چیمـان لـە دەسـت بـێ دریغـی ناکەیـن.

(ڕامان)